

آسمان و آینه

نوشته‌هایی درباره‌ی
ادبیات دینی کودک و نوجوان

سید علی کاشفی خوانساری

www.ketab.ir

نشر خزه

سرشناسه	: کاشفی خوانساری، سیدعلی، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: Kashefi Khansari, Ali
مشخصات نشر	: آسمان و آینه : نوشته‌هایی درباره‌ی ادبیات دینی کودک و نوجوان / سیدعلی کاشفی خوانساری ؛ ویراستاری نگین موزرم‌نیا. تهران: نشر خزه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۴ص؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۱۳-۸۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: نمایه.
عنوان دیگر	: نوشته‌هایی درباره‌ی ادبیات دینی کودک و نوجوان.
موضوع	: ادبیات کودکان و نوجوانان -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
	: Children's literature -- Religious aspects -- Islam
	: ادبیات کودکان و نوجوانان (فارسی) -- ایران -- تاریخ و نقد
	: Children's literature, Persian-- Iran -- History and criticism
	: ادبیات دینی فارسی
	: Religious literature, Persian
رده بندی کنگره	: ۱۰۰۹PN
رده بندی دیویی	: ۰۶۸/۸۰۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۶۵۹۱۲

نشر خزه

آسمان و آینه

نوشته‌هایی درباره

ادبیات دینی کودک و نوجوان

نویسنده: سیدعلی کاشفی خوانساری

ناشر: نشر خزه

چاپ اول: ۱۴۰۱

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

۲۴۴ صفحه

ویراستاری: نگین موزرم‌نیا

صفحه‌آرایی: مریم نطقی طاهری

طراحی جلد: علی کاظمی

چاپ و صحافی: پردیس دانش

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۱۳-۸۷-۴

فهرست

۷	مقدمه
۹	مقالات
۱۱	ادبیات مذهبی و تربیت دینی
۱۹	به سوی آسیب‌شناسی تبلیغات دینی برای کودکان و نوجوانان
۲۳	حکیمی روزنامه‌نگار
۲۸	قصه‌های چهارده‌معصوم در آثار نویسندگان برتر کودک و نوجوان
۵۱	مفهوم و جایگاه کودکی در تمدن اسلامی
۵۴	عرفا و حکما چه نگاهی به ادبیات کودکان داشتند
۵۹	کتاب‌های دینی در جام باشکوه‌های کتاب‌خوانی
۶۵	ادبیات دینی کودک و نوجوان در فنیای داستان
۷۰	ادبیات داستانی کودک و نوجوان با محتوای دینی در دوره‌ی پهلوی دوم
۸۳	اخلاق و ادبیات کودک
۹۹	تأملی در گرایش‌های اعتقادی اولین مؤلف کتاب درسی دینی
۱۱۴	یادداشت‌ها
۱۱۵	قول دادم فراموشش نکنم
۱۱۸	نگاهی کوتاه به چند داستان دینی کودکان
۱۲۳	مجله‌های مذهبی کودک و نوجوان
۱۲۵	مجله‌های زمان من
۱۲۶	به زبان کودکان و نوجوانان
۱۲۷	ادبیات ذکر
۱۲۸	خدا به زبان کودکان
۱۳۰	چهل سال از دین سرودن
۱۳۲	مبارزی با پنجاه کتاب
۱۳۳	عاشورا! هویت ماست
۱۳۴	رمان دینی نوجوانان
۱۳۵	بازتاب دین در رمان نوجوان ایران

۱۳۷	مقابله با احساس کاذب اشباع از دین
۱۴۰	عاشورای پنج‌سالگی
۱۴۲	آسیب‌شناسی کتب دینی نیازمند اطلاعات دقیق است
۱۴۴	جای خالی نقد در ادبیات دینی کودک و نوجوان
۱۴۷	قرآن را با زبان بازی و سرگرمی به کودکان بیاموزیم
۱۴۹	تحولات و کاستی‌های کتاب‌های دینی کودک و نوجوان
۱۵۲	بازار ترجمه‌ی متون دینی کودک و نوجوان
۱۵۳	مرحوم آیت‌الله سید هادی خسروشاهی و ادبیات کودک
۱۵۷	نقد
۱۵۹	همسایه‌ای مهربان به نام مرگ
۱۶۴	آشتی کوشش و جوشش به یمن باورهای نسبتاً معقول
۱۷۷	کشتی طوفان‌زده
۱۸۶	عروسک‌های خنجر
۱۹۴	این سخن پایان ندارد، هوش دار!
۱۹۹	هری پاتر، داستانی آخرالزمانی
۲۰۴	عشق و شعر و تاریخ در جامعه‌ی ما
۲۰۹	گزارش
۲۱۱	جشن آسمان
۲۱۶	تجربه‌ای موفق در ترویج ادبیات دینی
۲۲۷	نمایه‌ی اشخاص
۲۳۵	نمایه‌ی کتاب‌ها
۲۴۰	نمایه‌ی نشریات
۲۴۲	نمایه‌ی نهادها، ناشران و سازمان‌ها

مقدمه

در طول بیش از سی سال فعالیت حرفه‌ای قلمی این فقیر که به چاپ و انتشار بیش از صدوچند کتاب و نزدیک به هزار اثر کوتاه و بلند مطبوعاتی انجامیده، به موضوعات متنوعی پرداخته‌ام، اما به گمانم بیشترین فراوانی و استمرار در این سیاهه را مباحث نظری و تاریخی ادبیات دینی کودک و نوجوان داشته است و با تأسف فراوان باید بگویم از آنجا که پژوهشگران و استادان ارجمند کمتر به شکل پیوسته در این زمینه قلم زده‌اند، این وجیزات از معدود منابع مکتوب این حوزه به شمار می‌آید.

آنچه تقدیم می‌شود مجموعه‌ای از مقالات، نقدها و یادداشت‌هایی است که به قلم این فقیر طی سال‌های گذشته حول و حولی ادبیات دینی کودک و نوجوان در مطبوعات به چاپ رسیده است. در این مقالات گاهی مباحث نظری و تاریخی ادبیات دینی مطرح شده و گاه کتابی در این حوزه نقد و بررسی شده است. این نوشته‌ها طی سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۴۰۰ در مجلات و رسانه‌های مختلف به چاپ رسیده‌اند.

از نقل دوباره‌ی آنچه در کتاب تاریخ ادبیات دینی کودک و نوجوان (چاپ اول، نشر حوا، ۱۳۸۷) آمده خودداری کرده‌ام و نوشته‌های منتشرنشده را هم به دفتری دیگر واگذاشته‌ام. همچنین میزگردهایی را که در این باره برپا شده و افتخار حضور داشته‌ام و گفت‌وگوهایی را که در این حیطه با فقیر شده است و ضمن آن نکات عدیده‌ای درباره‌ی ادبیات دینی کودک و نوجوان بیان شده هنوز گردآوری و ارائه نکرده‌ام. از آنجا که مطالب از نشریات گوناگون در ادوار مختلف نقل می‌شوند، دو اتفاق ناگزیر بوده است: یکی آنکه برخی حرف‌ها در نوشته‌هایی تکرار شده باشند و دیگر آنکه برخی دیدگاه‌ها در دو نوشته، متفاوت یا حتی متناقض به نظر برسند، که ناشی از تغییر نگاه این بنده در طول زمان بوده است.

مطالب در چهار بخش مقالات، یادداشت‌ها، نقدها و گزارش‌ها تبویب شده و در هر بخش، تا آنجا که به یاد داشته‌ام، نوشته‌ها را به ترتیب تاریخی نقل کرده‌ام. در پایان هم نمایه‌های اشخاص، کتب، نشریات و نهادها (ناشران، سازمان‌ها، جشنواره‌ها و...) آمده است. همچنین در بخش نام‌ها از نمایه کردن شخصیت‌های داستانی پرهیز شده است. امیدوارم در کنار هم قرار گرفتن این سیاه‌مشق‌ها برای علاقه‌مندان به حوزه‌ی ادبیات دینی مفید و قابل استفاده باشد و خداوند متعال با عفو و اغماض بر آن بنگرد و نواقص آن به همت صاحب‌نظران و پژوهندگان اصلاح و تکمیل شود.

۱۵ رمضان ۱۴۴۲

اردیبهشت ۱۴۰۰

سید علی کاشفی خوانساری

www.ketab.ir